

مجموعه ابوالضیا

ماہوا شایہ ستن دلی تطہیرہ چالش
پوتو حکمت و عرفان ایلم تہویرہ آتش

علوم و معارفدن بحث ایدرہ و عرماہ عربی ابتدائیلہ اون ہشتدہ نشر اولنور فنون غزتہ سیدرہ

نومرو ۱۳ [فی ۱۵ ربیع الاول سنہ ۱۲۹۸] نسخہ سی ۳ فروش

اسیسا انسانلرنده کی اسماسی بالمناصبه مضبوط اولان بو حیوان (آهریق ویسپوس) قیوداندن چوق زمان اول شرقیون عندنده معروف ایمش . و احتمال که انکلتربه آمریقان کلش؛ فقط ممالک سائریه اورادن انتشار ایلدیکنه نه ایله حکم ایده حکز .

والحاصل اوروپا حکماسی تختہ بیتنک وطنی اوروپا و آسیا و آمریقا اولمده اختلاف ایتمکله برابر، علم حیوانات نقطه نظرندہ اوصاف و طبیعتی تعیین و تدقیق ده تعارض ایتمدیلر .

بناء علیه تختہ بیتنی هر کسجه معلوم ایسده علم حیواناتک یلیدیکی یولده اولدیغندن، اصحاب مطالعده اوباده بعض ایضاحات اعطا ایتک ایسترز .

یتاق تختہ بیتسی

بو نوعک جسدی بیضی اولوب ۵ معشار ذراع اوزونلغنده، باش طرفی بر آز طارجہ، کنارلی اینجه، و جسمی غایت یالصسی، و برآز عمو شاق، و لونی کیرلی بو قرمزیه مائلدر . وجودینک هر طرفندہ اوفق و قیصه توپلری واردر .

ضیا پاشانک اوان طفولیتی حقندہ برمهالہ سی

اشیوہ قوالہ حکمدان ژان ژاق روسونک تربیۃ اطفالہ دائر (امیل) نامندہ کی انریٹک مشارالیه طرفندن وجودہ کتوریان ترجمہ مقدمہ طرژندہ یازلشدگرکہ بالمناصبہ کندی عهد طفولیتہ متعلق سرکدشتنی طابق بر اثر برکز یدہ در .

بسم الله الرحمن الرحيم

انسان چوجقدن اولور؛ چوجقده تربیه ایله انسان اولور . انسانلرده شعار انسانیت اولان صدق و وفا قلندی ییقلدی؛ ملت بتندی دیو هر بارتأسف ایدیورز . لیکن سبب آرادیغمرزده مثلا ... جهالت، ارتکاب

کې برچوق اسباب اضافيسه کوروب، حالک اصلاحني آنلرک ازاله سنده
صانيورز. دالما بو نقطه نظر دن بدأ ايله چالشيورز؛ چاليورز؛ ينه
اومديغمز تأثيرات حسنه بي کوره ميورز! بلکه آنک عكسني کوروب
شاشيورز! و ما يوس و فتحير قاليورز. عجبا نيچون بر کره ده بو اسبابک
مباديسنه وانلردن اس اساس اولان تريه عوميه جهته عطف نظر امعان
ايتيورز؟

اگرچه اولان اولمش و بزلك اصلاحی دکل، فقط منع مساوی و تقليل
زيانمز آنجق قوه قاهره نظام و قانونه قلمشدر؛ فقط يتشه جک اولاد مزی
اولسون بزم دوشدیکمز ورطه هولناکدن تخليصک چاره سنی نه دن دو-
شميورز؟ بزم برعزمه آنلر کله جک دکرمی؟ آنارده بزم کې اولورلر سه
بو شکایت ايديلان فنالقار دوام ايتيه جک کرمی؟

روی ارضه بولنان اقوام مدنيه نك جله سي بر سيل ترقی او کنه
دوشوب، ايستر ايسته مز آقوب، کيدرکن بز بوسيلک قارشيسنده کريلوب
طيانه ييله جکميز؟

آنایي باباسی صلحادن بولنان برچو جوغي حال صباوتنده کلخن بکاربک
ايچنه براقک! آنارله، دوشوب، قالفسون؛ ييوديکنده البته بر مرد عفيف
و پرهيزکار اوله مز.

برچنکانه چو جوغي بشيکده ايکن آلوب، بر صالح خاندانک تريه سنده
ويرک! ييوسون؛ مألوف صلاح اولور. چنکانه بي دنی و بد اخلاق ايدن
چنکانه اولمی دکل بلکه چنکانه تريه سنده بيومسيدير.

صباوت که عمر انسانينک اک صفوتلی زمانيدر؛ نه مقوله صور و اشکاله
مقابل اولور سه آينه کې جذب ايدر. شوقدر فرق وارکه آينه ده صورت
پذير انطباع اولان شکل اصل عکسک زواليله زائل اولور؛ لکن مرآت

استعداد بر کره جلوه کر اولان صورت مثالیه کالتقش فی الحجر، برلشیر
قالیر .

آنحی بوسوزدن، هر بر تربیه کورن چوجق مطلقا انسان کامل
اولوردیمک چیقمز؛ زیرا ترکیب خلقتده نیجه اختلاف واسباب واردر که
عقول بشریه آنری احاطه وادراکدن عاجز وقاصر در . واستعداد وقا-
بلیمک تفاوت درجائی دخی بوندن در . ابدی اگر تربیه وضع طبیعی بی
محافظه یولنده اولورسه اکثریت حفظ اخلاق جهتنده بولنور .
شواذ و نوادر ایسه قاعده محکمه تأسیس ایده مز .

مدنیت که سعادت بشریه بی مستلزم اوله جق صورته اولان حالت
جمعیت معناسه در، حسن اخلاق ملیه دن متولد بر ولددر . اخلاق ملیه سی
اولیمان اقوامده مدنیت اولمز . هانکی قوم مدنی که اخلاقی بوزولمغه
باشلامشدر؛ مدنیت آنده طور مز .

بتون بیوک آدمیر مدنیت و اخلاق ملیه ایله متصف اولان ملتدرن
ظهور ایتشدر . اعصار سالفه ده کلان و حالا اثرلی و فعلیری عبرتبخش
انام اولان پیوک فیلسوفلر و ارباب بلاغت و معرفت و پیوک پهلوانلر
وجهانگیرلر هپ یونانیلردن، رومالیلردن و مصرلیلردن کلدیلر . صکره دن
آفتاب مدنیت اسلامیه پرتوساز افق عالم اولوب، بو کو کبارک رونق
و فروغی قالدی . و اسلامک یدی، سکز یوز ییلده یتشدریدی ارباب فضل
و کمالات اعصار سالفه نیک ۲ بیلده وجوده کتیره ییلدی اکی اصحاب امتیازی
هم علما، هم عدداً سبقت ایلدیلر . غریبدر که شمدیکی یونانستان و روما
حکما و فضلا برینه حیدود یتشدره بورلر .

عجب سبب نه در که ۲ اوچیوز سنه دن بری حجاز و مصر طور اراغی
ابو بکرلر، عمرلر، علیلر، خالدلر، ابو حنیفه لر، شافعیلر، غزالیلر حاصل
ایتیور ؟ نه دن طولاییدر که عراق و ایران و ترکستان زمخشریلر، ابن
سینا، فخر الدینلر، مجدالدینلر یتشدرمیور ؟

دولت عثمانیه نیک اوانلنده چندرهلر خلیللر، اورانوسلر، ملا کورانیلر

ابن کالار، ابو السعود د وار ایدی . شمدی بونلرک امثالی نیچون کورلیور؟
 علم و فضلک تخمی بو دیارلر دن بستیون کسلدیمی؟ یونانستانک ورومانک
 عناصری دکشدیمی؟ دوات عثمانیه سسکود قصبه جغنده سرنمای ظهور
 اولان بر فدان ایکن ایکی، اوچیز سنه ظرفنده بر دوحه کثیر الاغصان
 اولوب، مجارستان، آلمانیا، یونانستان، طاغستان، تاتارستان، حبش، یمن
 و عربستان اقلیمینه قدر نصل دال بوداق صالدي؟

بو فتوحات عظیمیه موفق اولان بزم ابا و اجدادمن دکلرمیدی؟ بز
 آنلرک تخمندن یتشمدمکی؟ ایشته بو وقوعات و تغیراتک تاریخلری پیش
 نظر امعانه کتیرلرکده هپسنگ اسبابی مسئله تریه و اخلاق اولدیغی
 ارباب دقته نهان قلنز .

انسان علی العموم نه قدر عقل و احتیاط ایله مغرور ایسه اول قدر
 ده جاهل و بی بصیرتدر . شو دعواده بولان انسانلر دن هیچ مأمول
 اولنورمی که آغاج آشیلماق، چیچک یتشدیرمک، حروس، طاوق بسله مک،
 حتی ایک بوچکی طوتمق ایچون نیجه سنه لردن بری نیجه اوصلی عقلی آدملر،
 نیجه زحمتلر، نیجه همتلرله نیجه کتابلر یازسونلر و نلاحق افکار ایله هر -
 برینی برفن مخصوص اوله جق درجه توسیع ایدوب، علم نباتات، علم ازهار،
 علم حیوانات، تاریخ طبیعی، علم ارض دیو درلو اسملر طاقسونلرده
 بریده محصول حیاتلری اولان چوچوقلرینک ایلروده انسان کامل اولسی
 ایچون نصل تربیه اولملری لازم کله چکنی هیچ دوشمنسونلر . و کندیلر -
 ندن جزو اولان جکرپاره لینه کویا آغاج، چیچک، طاوق و بوچک قدرده
 اهمیت و یرمسونلر .

برکیمه بی اولادینک موتیله، اموالینک تلفی آره سسندنه مخبر قیلسه ز؛
 ظن اولنر که اولادینک موتی ترجیح ایده چک قدر یورکسوزو آلچق برآدم

بولنه بیلسین . یا غریب دکلیدرکه اولاده بو محبت یالکز آنلره موت
اصابت ایتماسی فکرینه منخر قلوب، دنیا ده یشادقلری ائشاده حصول
آرام و سعادتلرینه شامل قیلمز ! تربیه سزلک قورقولهده موتدن آشا -
غیمی در ؟ برچوجوق، بداخلای و آناسنه باباسنه عاصی و سارق اولورسه
آنک یشامسندن نه فائده کوریلور ؟ نیجه تربیه سز اولاد واردرکه قارنده
یاندیغی و سودبله بیودیکی آناسنی ضرب ایدر؛ باباسی دخی یرینه بر خیر
الخلف یشدیروب، آخر وقتنده راحت ایتمک حیالاتنده ایکن - آه نه اولیدی
عمرده نأهل ایتمسیدیم؛ و بویله اولاده مالک اولمقدن ایسه آغاج کی بیویوب،
کیدیم - دیر . بیچاره بیلزکه اولادینک بویله اولمسی ایچون کندی سبب
اولمشدر؛ شمدی چکدیککی کندی محصول عملیدر .

عجا بزده بورالی دوشنور بابالار، آنالرحیت اصحابی وارمیدر ؟
هیچ یوقدر دیمک بلکه مبالغه اولور؛ لکن وار ایسه ده پک نادر در .
وچکیلان مصائب و دواهیکنده منبعی ایشته بودر . هله صباوتمزده نصل
الرده یورز؛ نه مقوله کیمسه لدن تربیه کورورز؛ بورالی بر کره دوشنو -
رسهک یوقدرده اولدیغمره و هنوز چرکه بدوش طاغلرده طولاشمدیغمره
شکر ایتمه لی ز . چرکس طاغلرندن کلش؛ عمرنده انسانینه دائر سوزا یشتماش
دایه لر مز، آناتولیدن قاچش؛ آدابک الفنی کورمامش لالایمز بزه نه مقوله
ادب و اخلاق تعلیم ایده ییلرل !

بزده الک مهم ایکی مأموریت یاخود وظیفه انسانیت واردرکه - نه دندر
بیلمز کویا بالالترام الک قابلیتسزلره حواله اولنور - آنلرک بریسی چو -
جوق لالانی، دیکریده قضا مدبرلکی در .

هله لالایق مدبرلکه مز جمع کیدر؛ مثلا کبرادن بر ذاتک دائره سنده
(تبعه) نامیله بولنان بر سوری حشر اتدن بریسی اختیار و ایشه کوجه
بی اقتدار اولدوقده « امکدار » لقبی طاقیلیر . لیکن بسبتون طرد و دفعنه
مرحمت قائل اولمز؛ و آیده بش اون غروش و پرویده خانه سنده اوطور -
مقلغه ده افندی حضر نلرینک حرص و طمعی رضا ویرمز . کتیر ییلر؛

دائرہ قہوجی ایدیلر . حال بو کہ حریف حصیر او والزندہ مصلحت عرضحالی قوللامقدن بشقه عرنده برایشه صرف افکار ایتماش اولسنک اوزرینه اختیاراتی و سرملیکده کلش اولدیغندن، برکون نصلسه سنده - لیوب قہوه تدبیرینی لندن دوشورر؛ قنجانلر قیریلیر، کیمجه برباد اولور . بوندن حریفک قہوجیلرکی بجره میه جکی نبین ایدوب، او آراق قہوجیلرکی خاطرہ کلیر .

چونکہ قہوجیلر قہوجی سوقاق کوپکلرینی ایجری کیرمکه برامقمدن بشقه برایش اولیوب، بو ایسه قہوجیلرکی نسبتله کرکی کبی ساده اولدیغندن، الله بر دکنک ویریلیر؛ قہویہ اوطور دیلیر . بر قاج کون صکره بر صباخلین افندی حضرثری حرمدن چیقوب، مسافر اوطه سنده بر سوری خلق ایله بر معتاد هوائی صحبتله مشغول ایکن برده اوطه قہوسندن ایجری بر قاره سوقاق کوپکی کبرر ! افندی بر آتش اولور؛ مسافرلر شاشارلر . هر نه حال ایسه بر های و هوئی ایله کوپک دفع اولور و او ائنده (قہوجی بابا) اسکمله اوستنده اوپور بولور .

بو نمونه حریفک قہوجیلر قہوجی برامیه جغنی اثبات ایدوب فقط بینه دفعنه مرحمت و اداره سنه افندی کی حسرت بر درلو رضا ویرمز (نه بیالم؛ نه بیالم) دودوشونیلیر؛ مخدوم پک افندی به بر لالاده لازمدی، ایشته بوده بر بابا آدمدر دنبر؛ چوجوق اختیاره تسلیم ایدیلیر !
(مابعدی اون دردنجی نسخده)

بن رامن فراقنلک محرراتی

لورد قایمسه

(صنعت فضل و کمال اوزرینه بر رساله تالیفی)

لوندره - ۲ مارت ۱۷۶۰

عزیزم لورد !

اسکلترونک مستملکاتنده کی منافع اوزرینه اصحاب فطانتیه بدرقه معلومات